

Po ti kritiki se jaz ne bom dalje spušal v pretres teh pesem; vendar pa Vam hočem iz ene bolj estetične pesme, kateri se pravi „Za pustni dan“ nekoliko verstic za pokušnjo dati, da se bote smejali, pa tudi sami sodili, ali se ne kujejo tudi še dan današnji take godčevske, kakor jih je koval Knobel leta 1801. Čujte jo:

Bas pravi: bum, bum, bum,
Gosle: didl, didl, di,
Citrar: nej vštimal bom:
Cink, cink — jih podi,
Pišu prav: dudl, dudl, du,
Guba: ha, h'ha, ha!
Micka rajala bo,
Haha, ha, ha, ha!

Tud mater župani
Je prišla v noge,
Katere je lani
Storila dolgé —
Prav hočem plesati,
Sim volna ko vúsk,
Kdor me 'če pelati,
Bo storil odpustk.

Že Micka jen Jaka
Se sučeta vkrog,
Matiče prov skaka,
Nu trobi v svoj rog;
Ta čotast se suče,
Anca drobentí —
Ta krevul se luče
Za njo, jen puhti.

Te male tud žgače,
Se mešajo vmes,
Vse kinka vse skače,
Vse cikne na ples;
Še oča ta stari
Je želo dobil,
Vže gleda po pari,
De b' se obrnil.

To imate, dragi stric! imenitniše zgodbe starega Kranja. Najslavniša zgodba novega časa, ktera je vredna, da se z zlatimi čerkami zapiše v kroniko kranjskega mesta, je ponovljenje veličastvene mestne farne cerkve v gotiškem slogu. Kar so njihovi očetje zakrivili, ko so leta 1579 za Jernejem Knäfelnom potegnili, to so popravili pobožni unuci. Perva slava gré visokočastljivemu bivšemu pastirju, sedanjemu ljubljanskemu general-vikarju gosp. A. Kosu, druga pa pobožnim in vernim faranom kranjske fare.

Tukaj so se spet odlikovali sami domači umetniki: véliki oltar je delo slavnega Murnika, prižnica od veleumnega Tomca. Gotiški nastavki križopotnih tabel od pridnega Götzel-na. Tudi oltarne slike so od domačih umetnikov, Egartnerja in Lajera. Natančniši popis prepuščam kranjskim pisateljem.

Zapustivši Kranj z najslajšimi čuti sem se podal v Ljubljano. Memo gredé sem obiskal v Šent-Vidu, ali kakor na srenjski tabli stoji: „Šent-Vedu“ slavnega pesnika „Zvonikarjeve“. Našel sem ga ravno v vertu pod košatim listnim šotorom prebirati Miklošičevo „Vergleichende Grammatik“. Ni Vam umetne slovenske pesmice, ktera bi se tako hitro obnarodila in ime pesnikovo Slovencom tako prikupila bila, kakor Potočnikova „Zvonikarjeva“. Beseda in viža iz glave in serca pesnikovega ste enako krasne. Bog ga živi še mnogo let! Slednjega januarja je doveršil 60. leto; pa dobrovoljni možak terdno nosi svoje leta; zakaj nam že tako dolgo ni nobene take ali enake zapel? Da Vam, dragi stric, tudi še njegovo osebnost popišem, ker vem, da Vi kaj na Goethejeve verstice porajtate:

„Volk und Knecht und Ueberwinder
Sie gestehen zu jeder Zeit:
Höchstes Glück der Erdenkinder
Sei nur die Persönlichkeit“.

Vam moram povedati, da je naš slavni pesnik in grammatikar srednje postave, pošteno rejen, zdravega duha in blagega serca.

Iz Šent-Vida so kola derdrate nazaj v Ljubljano, središče mojega potovanja.

Bog Vam daj dobro, ljubi stric. Ves Vaš Vicko.

Slovensko slovstvo.

Krivica za krivico. Povest iz časa ruske cesarice Katarine II. Nekoliko po nemškem izdelal Fr. Malavašič. V Ljubljani 1859. V založbi in naprodaj pri Henriku Ničmanu, bukvovezu na starem tergu.

Te dni je prišla v našem jeziku spet ena tistih knjižic na dan, ktera se noče šopiriti kot „velikansko“ slovensko delo, ampak pohlevno stopi na dan z edinim namenom: v

čednem in gladkem jeziku, kakoršnega piše naš že veliko let dobro znani in izurjeni slovenski pisatelj, gosp. Franc Malavašič, našemu narodu podati mikavno berilo in tako naše slovstvo pomnožiti z bukvicami, katerih res še nimamo preveč. Posneta je povestica, ktero imajo v Rusii še v dobrem spominu in s ktero si že dostikrat krajšajo dolge zimske večere, iz časa rusovske carice Katarine II. Na 61 straneh zanimuje od konca do kraja svojega bravca, kateri, obljubimo vam, ne bo bukvic iz rok položil, da bi ne rekel, da so res kratkočasno berilo. — Natis iz Miličove tiskarnice je prav čeden, papir pa tako močen, da cela fara lahko bukve pregibuje in dobro bojo sterpele sto in sto perstov.

Ozir po domovini.

Solčavske planine na Štajarskem.

„Rad hodim na hribe,
Na sterme goré;
In više ko pridem,
Tem ljubše mi je.“

J. Hašnik.

Bilo je v nedeljo 19. vélikega serpana leta 1855, ko sem se podal z dvema tovaršoma na pot v Solčavo, ali, kakor pravijo „v Žovceboh“ (Sulzbach). Ni še pošiljala zarja svojih rudečorumenih žarkov v line mestnih poslopij, ko smo zapustili — Celje. Romali smo po véliki cesti veselega serca, in komaj smo dospéli blizo Žavca, je že pregnal beli dan černo noč in razsvetljevalo je juterno solnce livade in hribe. Moško stopamo naprej; o poldne jo primahamo v Mozirje. Tam se okrepečamo za daljni pot. — Vidili smo lepi samostan „Nazaret“ na prijaznem griču, kterege dereča Savina obteka, v solčni svitlobi se lesketati. Prišli smo potem memo Ročice in sv. Frančiška na Stražah. Ker pa ni moj namen popisovati, kraje gornje savinske doline in vsega priobčiti, kar se nam je na dalje pripetilo na popotovanji do Solčave, samo povem, da nismo šli v Luče naravnost skoz Lubno, ampak čez Gornji grad, kjer smo obiskali nekega prijatelja.

Dan se je že nagnil in ostali smo v Gornjem gradu čez noč. Kajti pa je Gornji grad (Oberburg) precej znamenit, naj tudi nekoliko povem o njem. Gornji grad je terg na potoku „Dréta“ med visokimi gorami, 6 milj od Celja; ima c. k. okrajn vrad in dekanijo, prostorno grajščino in okoli 660 prebivavcov. Tukajšna cerkev je veličanska; sozidal jo je Anadej grof Attems, ljubljanski škof med leti 1754 in 1761. Grajščina pa je bila nekdanj benediktinska opatija in potlej stolica ljubljanskih škofov. Ustanovila sta samostan oglejski patrijarh in blagi Teobald Kager leta 1140, ki je daroval celo svoje posestev v ta namen. 20 opatov je imel samostan do 1460. leta. V tem času pa je odločil cesar Miroslav IV. gornjegraški samostan za ustanovljenje ljubljanskega škofijstva, ktero se je res utemeljilo 11. oktobra 1463. leta. Odsihmal je ostal škofovski sedež tū do 1783. leta.

Razvaline starodavnega „Gornjega gradu“ stojé na bližnjem sternem predhribju Menine imenovanem, s ktere se odpira krasen razgled. Slovenski jezik je tū kaj lep in še precej čist.

Drugi dan smo se zgodaj podali čez planine v Luče. Luče so prijazno selo z lepo farno cerkvo in eno podružnico in „podfaro“, kakor pravijo, z imenom „Podvolek“. Tū sedaj nismo vedili, na katero stran bi se podali: ali bi šli na „Planinšek“, ali pa skoz „Iglo“. Ker je pa tovarš R. bil slabih nog in si ni upal na planine, sva se tudi midva z Jurjem z njim skoz Iglo podala, kajti „tres faciunt collegium“. Znano nam pa tudi prav ni bilo, da se ložje čez gore „Desko“ in „Koroško“ na „Ojtrico“ pride, kakor od une, solčavske strani. Koračili smo toraj prek Savine, ki nam je šumljala bistro nasproti na Iglo. Komaj smo šli pol ure, smo jo že vidili pred nami.

Kmalí smo se skobacali skozi. „Iгла“ se imenujete dve visoke in ojstre pečini nad globokim in kakor zid stermim brezdnom, v katerem bobni bistra Savina. Odvzgor ste te dve pečini stisnjene in pri tleh imate luknjo, skozi katero se lahko korači. V obče ni pot več tako nevaren, kakor so ga nekteri „touristi“ popisali in kakor je res včasih bil, kajti sedaj je v pečovje vsekan. Vendar vertoglavim bi ne bilo varno tū hoditi! Kakošni občutki so nas nahajali tū med golimi planinami, nad globokimi brezdní, — tega ni moč popisati! Nikdar še nismo potovali po tako romantičnem kraju, nikdar nismo vidili toliko sivega skalovja proti sinjemu planu moléti, nikdar nismo čuli tako čudotvornega šumljanja berznega potoka in tako živih, milih glasov gorskih ptic, kakor tū v sredi solčavskih planin! Zares rajsko občutje bilo je to in nam je dodelilo toliko moči, da smo nenadoma prišli, zamaknjeni v občudovanje krasne nature, naš cilj in konec današnjega potovanja.

Bili smo v Solčavi!

Solčava! Kaj bi nek najpopred povedal od tega kraja? Kam bi se obrnil? Na gore ali na selo? — Toliko sem že čul popred pripovedovati od tega štajarsko-švajcarskega kraja in sedaj sem bil sam s svojimi prijatelji na tem mestu. Solnce je zahajalo za goré, nastopila sta mrak in večerni hlad na mesto vročine. Bili smo trudni potovanja in potrebni okrepčanja in počitka. Ker smo slišali že popred, da so gospod župnik v Solčavi gostoljuben slovensk rojak, smo se podali naravno v župnijo prosit prenočišča, pa lej! bilo je že vse polno gostov: imeli so mnogo duhovnov in troje Angležev! Žal jim je bilo, da nam niso mogli dati prenočišča, ter so nam svetovali v selu kje ostati. Pa akoravno niso mogli nas čez noč obderžati, so nam vendar pokazali svojo dobroserčnost: postregli so nam z vinom in kruhom, da je bilo kaj! Okrepčali smo se, da bi bili še tisti večer lahko Bog vé kod po planinah se plazili! Vendar noč ima svojo moč, tedaj se nismo nocoj nikamor več spustili. Prenočili smo pri nekem vaščanu, ki se je veselil svojih gostov, in nam postregel z vsem, česar smo potrebovali.

Drugi dan 21. avgusta smo zarano vstali, pregledali selo in okolico. Solčava je samostana vas v sredi orjaškega skalovja in divjega hostovja s čedno farno cerkevjo, ktera ima eno podružnico. Farna cerkev je Devici Marii posvečena in že nek 500 let stara. Selo je sicer tudi majhno, ljudje pa gostoljubni, priljudni in krotki. Radi postrežejo ptujcu in mu povejo prostovoljno, kod da naj hodi, da pride prav na svoj cilj. Rastí so lepe in večidel visoke in iz njihovega govorjenja veja prost duh. V prvi hip spoznaš njih blago dušo. Samo nekoliko melanholični se mi zdijo. Slovensko govoré prav čedno in krepko. Po povžitem zajterku se podamo na Ojstrico, kamor priti so bile moje največje želje. Šli smo vprek Savine menda kake dve uri in bili smo „v Logarjevi dolini“. Tū smo še le vidili, na kakošne planine, na kakošne ostre pečine smo se vzdignili. Obšel me je obup nekoliko, ko sem vidil stermine in brezdna zijati, neznane oste in večer sneg se bliskati v bliščobi zlate zore. Vendar naprej! kurajža velja. Kdor hoče gledati z Ojstrice, mora na-njo, — sem si mislil in tako tudi moj tovarš Juri. Samo R. si ni upal na goré in je naji zapustil ter se podal v Solčavo nazaj. Jaz in Juri stopava sedaj dalje po Logarjevem dolu, ki je kako pol-drugo uro dolg in četertinko ure širok. V njem prebivata samo dva večja kmeta. Najpremožnejši je Logar, od kterega ima dolinica ime. On ima dosti pepéla na ognjišču; ima dosti volov in krav, lepo število ovác in koz itd. Pridejo celó štajarski Dolenci sém kupovat ovác in koz. Logar napravlja tudi, kakor večji del Solčavcov tako imenovani „solčavski sir“, kteri je prav dober. Kupila sva enega za pol forinta in se živila 4 dni z njim, pa ga še nekaj prinesla domú. Moj in Jurjev namen ni bil samo planine viditi, temoč tudi njih rastlinstvo preiskati. Bila nama je tedaj vsaka še nepoznana gorska cvetlica draga, bila je

zaklad v najini botanični torbici. Ko sva se pri Logarji nekoliko spočila in se s kruhom in s kislim mlekom nasitila, ktero nama je podarila gostoljubna, rudeča in prijazna Logarca, sva koračila na podnožje „Rinke“. Tū zagleda Savina beli dan, — tū se vije iz večne tmíne na svet, — tū je prvi izvirk Savinini! Vidila sva še blizo 10 izvirkov. Posebno eden je krasen, kjer perši merzla voda iz pečevja kakor oblak brez vsega šuma in hrupa! To je slap, ne velik pa krasen, in serce se raduje človeku, ko vidi njegovo oko čudotvorno prikazen nature. Komaj sem se nagledal vseh teh slapov! Izvirki vendar v dolino pridši zginejo in se zedinijo pod zemljo v bistro Savino, ktera je v Logarjevem dolu še majhen potok, ki mirno obrača mlinske kolesa. (Konec sledí.)

Národna iz Liburnije.

Sud.

Šal san z divojkon na vodu,
Na vode najden jabuku;
Dal san divojki jabuku,
Da jabuku pravo parti.
Svin ju je pravo delila,
Men ju je krivo partila.
Citan divojku pred pravdu.
„Sudite pravdu vlastela;
Dal san divojki jabuku;
Da jabuku pravo deli;
Svin ju je pravo delila,
Men ju je krivo partila!“
Lahka je pravda med vama:
„Neka j' divojki jabuku,
Neka j' junaku divojka.“
„Hvala vam budi vlastela,
Da ste nam tako sudili!“

Zapisal J. Volčić.

Dopisi.

Iz Gradca 8. apr. * Znano je, da obstoji v Gradcu obertnijska družba, ktera že dvajset let obertnijo tako spešno podpera. Zlasti tistim obertnikom je dobra pomočnica, kteri se hočejo še dalje omikati in izobraziti. K temu pripomore posebno šola za risanje, ktero obiskujejo rokodelski učenci, pa tudi rokodelci in obertniki sami prav pridno ob nedeljah in praznikih. Družba ima tudi biblioteko, v kteri se nahaja že čez 4500 bukev vseh obertnijskih in umetnijskih vednost. Poslednjič gré obertnijski družbi tudi še hvala, da imajo grajski obertniki in rokodelci podpornico, kakor jo imajo že delj časa v Ljubljani in v Celovcu.

Iz Tersta 5. apr. — 3. t. m. se je nad kolodvorom strašna nesreča zgodila. O poldvanajstih predpoldne se je namreč z ondašnjega 21½ sežnjevisocega odkopa sila veliko zemlje kakor plaz za 80 do 90 kubičnih sežnjevis utergalo in pokopalo 7 delavcov. 10 nakladavcov je bilo toliko srečnih, da so imeli še čas, v kraj skočiti in tako smerti oditi.

Od sv. Jurja v slovenskih goricah 5. aprila. — Čeravno se nam ljuba spomlad prav prijetno smehlja in nam v veselje že dosti rožic ponuja, nam vendar to veselje grení velika žalost. Zgubili smo namreč 3. dan t. m. svojega občeljubljenega učnika gosp. Janeza Grösslinger-a, ki je po kratki bolezni umerl. Bil je rajni že čez 50 let tukaj za učnika, ter je ljubo mladež z vso gorečnostjo in ljubeznijo podučeval, kar mu je tudi duhovna in svetna vlada z večkratnimi pohvalnimi pismi spričala in že leta 1840 mu čast izglednega učnika podelila. In resnično je bil rajni prav za prav izgleden učnik, ki ni le nadepolno mladež umevno in neutrudjeno učil v vseh potrebnih vednostih, temuč ji je tudi in celi fari svetil z lepim in pobožnim življenjem. Zato pa ga je tudi vsaki ljubil in spoštoval, ki ga je le poznal. Vse to poterjuje njegov po-

Gorenskem in v — sívi Ljubljani izročijo moj serčni pozdrav in serčno zahvalo za prijazno gostoljubno sprejemanje.

Božja pomoč, dragi prijatelji na Kranjskem! Nikdar Vas ne bode pozabil Vaš Vicko Dragan.

Ozir po domovini.

Solčavske planine na Štajarskem.

(Konec.)

Sedaj sva začela v Božjem imenu po pečinah plezati kakor veverice po smrekah. Nisem vedil, v kakošno nevarnost sem se tū podal. Vodnika si nisva vzela bila, kajti sva se na najino prederznost zanašala, in si mislila, da bova že našla na Ojstrico. Pa oj pomote! Nisva bila zadela pravega pota. Plezala in plezala sva po skalovji, dokler sva prišla kakih sto sežnjev visoko. In sedaj oj groza! Nisva mogla naprej, ne nazaj! Vendar Juri je bil serčnejši od mene in je še v tej nevarnosti plezal naprej in je srečno prišel na varen kraj; samo jaz sem visel med nebom in zemljo in nisem vedil, kaj bi bil počel! Z eno roko sem se držal za kamen, kerhko plošo, z drugo pa za pešico rahle in tenke trave! Ko bi se mi bil vlomil kamen ali odtergala travica, bi bil zderčal v neskončno brezdno in se raztrešil na sto koscov! V Božjem imenu skočim prederzno do bližnjega germovja in hvala Bogu! rešen sem bil velike nevarnosti. Nisem si mogel ničesar družega misliti, kakor da me je angelj nesel na svojih perutih tjè. Poprijel sem se za drevesce in gledal, kje da bi mogel priti do tovarša. Kmalo mi je bilo to mogoče in bila sva sopet skupej na varnem prostoru.

Šla sva sedaj po vseh štirih višje in višje in kmalo prišla na pravo stezo. Poprijela se je naju žeja, pa ni bilo vode blizo. Šla sva toraj iskat po skalah studenca in našla sva ga. Voda merzla kakor led nama je novo moč dala, kruh in solčavski sir sta zraven prav dobro teknila. Med tem pa se je nagnil že dan in le solnce se je še vtrinjalo po v nebó kipečih ostih. Kje tedaj prenočiti? Pod milim nebom? Noči so bile vendar le hladne tū gori, akoravno je razsajala v dolu po dnevu silna vročina. Imela sva toraj novo skerb. Pa kjer je stiska najhuja, je Božja pomoč najbližje! Kar zaslišiva žvenkljati zvončke. Gledava in gledava in zapaziya visoko na Brani kozé in ovce in kmalo tudi pastirja. Šla sva tjè. Bil je pastir starček sivih las, rudeč v lice, in je še kaj krepko letal v cokljah po pečovji za kozami! Obljubil nama je naji seboj v svojo bajtico vzeti in nama z mlekom in kruhom postreči, drugi dan pa ozko stezo na Ojstrico pokazati. Povedal nama je marsikter slovensk izraz za cvetke, katerih sva že imela polno torbico. Žali Bože, da si nisem tedaj slovenskih izrazov zapisal; tako sem že skoro vse pozabil. Razložil nama je tudi, kako se imenujejo gore. V obče je bil prav prijazen mož, ki mi je celó dopadel. Pridši v njegovo bajto, ktera je stala blizo podnožja gorá, sva našla tū tudi pasterico, ktera je krave pasla in molzla, spravljala mleko in delala sir. Bila je mlado dekle, okroglega in rudečega obličja. Veseli smo potem večerjali vsi mlečni sok, v kterega je bil vdobljen kruh. Spala sva potle na svislih v senu, v ktero sva se globoko pokopala. In gotovo sva bolje počivala to noč, kakor marsikter bogatinec v lepi hiši na mehkih blazinah!

Napočil je sopet dan. Pastir je podil na vse zgodaj že živino iz tamárja na pašo in pasterica je že bila pomolzla krave. Govedno mukanje, zvoncov žvenk, pesem vesele planinske pasterice, vse to je prebudilo tudi naji iz sladkega spanja. Zlezeva iz sena in se spraviva na noge. Pasterica je bila pripravila nama sopet mlečen zajterk. Nato je naji vodil pastir nekoliko časa na ostro Ojstrico. Kakošno veselje sva vživila danes! Danes sva še le vidila prav rajskolepe cvetlice, ktere so ravno nježne glavice odpirale in čedno kukale izpod debelega zmerzlega snega.

Niso se mogle najine oči nagledati krasote „gorskih cvetk“ (Rhododendron chamaecistus in intermedium), ki so rudeče cvetele v množini okoli snega, pasterica jih je imenovala „ravš“. Kako je bilo to lepo: tū bela snežna odeja, ondi pa rudeč cvetličén travnik; tū se je šopiril rumeni planinski mak (Papaver alpinum), ondi sopet druge planinske cvetlice, med kterimi tudi: Soldanella minima (Drottelblume), Linaria alpina Mill. (Leinkraut), Statice alpina Hopp. (Seesträndnelke). Pa vseh teh cvetlic v teh verstah priobčiti se ne dá. Naj bo samo zadosti, da povem, da sva našla več ket 40 različnih cvetliških plemen in mnogo dišečih mahov; koliko cvetlic pa je že bilo odcvetélo! Prav radostna sva bila, da se je poplačal najin trud tako obilno s tem plenom! Solčavske planine so tvorina večidel iz apnenega kamenja in peska. Drevesa so le redke, borne, majhne in sključene, pa tudi proti višavi ne rastejo več.

Prišla sva do desetih zjutraj po ostrim kamenji in po polskem ledu in po novih nevaršinah na zaželjeno — Ojstrico. Sopet novo veselje, nova radost! Bila sva sedaj na veličanski Ojstrici, pa kam bi bila pogledala najpopred, nisva vedila. Zdelo se mi je, da moram odtod celi svet prezreti, kajti bil sem na 8000 čevljev visoki pečini, ktera ima komaj 5 sežnjev planjave, na kateri sva sedaj sedela s tovaršem! Nehoté so mi tudi tū prišle pesnikove besede na misel:

„Sklad na skladu se vzdiguje
Golih verhov kamni zid,
Večni mojster ukazuje:
Prid' zidar se les učit!“

Razložila sva le malo krajev, kajti so vse doline pod nama v megli bile, akoravno je bilo blizo poldne. Sama bela Ljubljana, Véliki zvon (Grossglockner), Triglav, Koroške planine, Pohorske goščave in gornjoštajarske zelene gore, kakor tudi gornja in doljna Savinina dolina: vse to je bilo pred najinimi očmi. Okolice proti Terstu, južno-izhodni kraji, to vse je bilo zakrito v meglen pert!

Počila sva se, jedla sopet sir in kruh, potem še stermela in zerla po svetu.

Pregledala sva sedaj vse druge in solčavske verhunce, kateri so sledeči: Vukovec, Grintovec, Deska, blizo ktere je jasno jezero, Korošca, Škaf, Škarje, Brana, Ded, Baba, Devica, Ovšava, Hlipovec, Raduha in Rinka, na kateri se stekajo meje treh deželá: štajarske, koroške in kranjske.

Res prijetno je biti visoko na snežnem verhuncu in gledati planjave in loge, mesta in terge, sela in hiše pod seboj! Nobenega glasú ne zaslišiš od ropota in krika svetá, — nikdo ti ne dela nepokoja tū, — vse je mirno, vse je tiho, le tū in tam začivka kaka gorska ptica, na pr. sokol in belka, — le iz dola se začuje šumenje izvirkov in le zvonci ovác in koz zažvenkljajo včasih mično, tedaj pa tedaj zažvižga tudi pastir v perste, da svojo čedo pozove in oglasuje se jek ob gorah, — drugod povsod počiva tihotni Božji mir! Kako divjoromantično je pač vse to: nad seboj modro nebó, pred seboj skale, sneg, cvetličje, pod seboj pa neskončne globočine in tesni doli! Vendar naj je zadosti od tega. Vsaj mi ni dano za vse te občutke, kateri so mi tukaj serce pretresali, najti pravih izrazov! —

Podala sva se z Jurjem sopet nazaj. Ob dveh popoldne sva bila pri pasterici v bajti, ktera nama je še dala za slovó mleka in kruha! Stisneva ji nekoliko penezov v roko za postrežbo, katerih pa še skoro ni hotla vzeti. Ko sva jo le silila, je shranila mali dar in se ni mogla dosti zahvaliti. Pokazala nama je pot v Logarjev dol in potem smo se ločili. Na večer sva prišla vsa trudna v Solčavo nazaj, kjer sva našla sopet najinega tovarša R. Pripovedovala sva mu, kaj sva doživela in kaj vse vidila. Vrezali smo potem vsi svoje imena na kamen v neki solčavski špelji. Drugi dan smo vzeli slovó od našega kerčmarja in od

Solčave ter se za Savino skozi Iglo podali na Luče in od-
tod skoz Lubno domú.

Janko Vijanski.

Slovanski popotnik.

* „Slov. popotnik“ ne sme prezreti novega natisa slovenske slovnice, ktere ga je pod naslovom „Grammatik der slovenischen Sprache“ izdal častitljivi naš gospod fajmošter Blaž Potočnik. Ker pa je prvi iztis od leta 1849, vpeljan v realne in gimnazijalne šole, dobro znan, ne more tedaj biti naš namen o knjigi, ktera umevno in kratko uči čisto slovenščino tako obširno govoriti kakor se govori od bukev, ktere pridejo vpervič na dan, — le to hočemo povedati, da je slavni gosp. pisatelj marljivo popravljal, kar se mu je zdelo poprave potrebno, in pridno dostavljal, kar je pomina vredno spoznal. Posebne hvale pa je vredno, da je namesto „povest“, ki so bile 1. iztisu za berilo dodane, po Miklošiču dodal „Lautlehre der slov. Sprache“ in pa „Bildungslehre der Nomina“; verhtega pa še zanimivi nauk od „Suffixov“. Ta dokladica, lepo ob kratkem spisana, daje novemu iztisu posebno vrednost za šole in domače berilo. Slovnica se dobiva v založbi gosp. Matija Gerberja v Ljubljani.

* Z začetkom mesca maja bo začel izhajati v Pragi pod vredništvom gospod dr. Franc Ladisl. Rieger-a „Slovník naučný“. Podoben bo v obče znanim konverzacijnim, enciklopedičnim in universalnim slovníkom, razlikoval pa se bo od njih s tem, da bo zložen in vversten po najnovejih potrebah naroda československega. Naučni ali podučni slovník ne bo, kakor so sploh konverzacijni slovníki; ne bo razlagal samo potrebnih znanost o slovstvu, umetništvu in klasičnih ukih, temuč prinašal bo zgodovinsko-politične in modroslovske spise in popise življenja mož, kteri se smejo imenovati cvet česko-slovenskega slovstva.

* „Lipa. Narodni zabavnik“. S tem imenom bo prišel konec tega leta v Budi slovašk almanah na svitlo. Iz predplačilnega lista zvemo, da ga bo izdal gosp. Jož. K. Viktorin v treh oblikah, kterim bo cena od 1 gold. 50 kr. do 3 gold. avstr. veljave.

Dopisi.

Iz Siska 12. aprila. Ker se še vedno ne vé, ali bo mir ostal ali bo vojska, tudi kupčija ne more na dobrih nogah stati. Tudi poslednji teden je bila le srednja in prodanih je bilo samo 2500 vagánov stare pšenice po 4 fl. 10 kr.; 1500 vagánov nove po 3 fl. 90 do 95 kr.; 500 vag. stare soršice po 2 fl. 95 kr.; 1200 vag. sirmske turšice po 2 fl. 26 kr., 500 vag. nove bosniške turšice po 1 fl. 73 kr.; 1000 vag. ovsa po 1 fl. 58 kr. nov. dn., 10. t. m. je prišel že tako zaželjeni dež in je setvam kaj dobro teknil.

Iz Medvod. * Rudnik v Knapovšah ima že svinca na kupe. 160 centov lepega blaga, kteri je nek še bolje memo beljaškega, je že za prodaj pripravljenega. Dobro srečo!

Iz Ljubljane. Dela, s kterimi se imajo ljubljanskemu mahu (morast) vprihodnje odverniti povodnje in mu do dobrega vzeti močirnost, se bližajo svojemu začetku. Stroški tistih del in naprav, s kterimi se ima prav za prav močvirje na suho djati, so prerajtani na 206,358 gold. 38 kr. star. dn. Cesar so milostljivo dovolili, da dve tretjini teh stroškov, to je, 137,572 gold. 25 kr. imajo deželni zaklad (Landesfond), ljubljansko mesto in pa posestniki mahú na-se vzeti, ostalih 68,786 gold. 13 kr. imate plačati cesarska davkova in cestna dnarnica, in tistih 71,566 gold. 16 kr., ktere bo veljal novi zidani most namesto sedanjega zidanega, ima tudi cesarska cestna dnarnica na-se vzeti. Dela vsega tega

početja bojo velike: Cornov graben se bo širji in globokeji naredil, Gruberjev kanal (za 7 čevljev in 3 pavce) znižal, struga Ljubljanice skozi mesto poravnala in tu in tam znižala in pa nov most (le z dvema obokama) napravil. Ker je zgorej rečeno bilo, da stroški z 137,572 gold. se imajo po Cesarjevi volji med deželni zaklad, ljubljansko mesto in posestnike mahú razpartiti, so pretekli četrtek Njih eksc. gosp. deželni poglavar poklicali s predstojniki vred zastopnike ljubljanskega mesta in vseh sosesk, ki imajo na mahú kaj posestva, da bi se po pravici razdelilo tistih 137,572 gold. na tri parte. Gospod deželni poglavar so po posvetovanji z gosp. vodjem cesarskih stavb izrekli, da bi utegnili popolnoma pravično biti, ako deželni zaklad prevzame 76,000 gold., posestniki mahú skupaj 52,126 gld., ljubljansko mesto pa 9436 gold., to je, polovico od tistih stroškov (18,812 gold.), ki jih bo poravnanje Ljubljanice prizadjalo. Znesek, ki zadane mesto, je tako pravičen, da so vsi mestni zastopniki bili z njim zadovoljni in se je začasni gospod mestni predstojnik za to razpartenje Njih ekscelenciji dež. gospod poglavarju zahvalil; tudi župani iz okolice ljubljanske in verhniske so bili z določbo popolnoma zadovoljni, da za vsak oral zemlje na mahu naj vsak posestnik plača 2 gold. v desetih letih. Ker pa so sploh vse imenovane plačila na 10 let razdeljene in je zatega voljo misliti, da se bodo dotične dela še le tudi v 10 letih dokončale, so po modrem nasvetu gospod deželnega poglavarja vsi zbrani zastopniki mestne županije in kmečkih županij v protokolu željo razodeli, naj bise v prid kmetijstvu določene dela v 3 ali 4 letih dodelale, in ker imajo omenjeni deležniki svoje plačilo še le v 10 letih odrajtati, naj bi deželni zaklad pri hranilnici (šparkasi), dunajski banki ali kreditnici potrební dnar na posodo vzel. Ali se bojo že letos omenjene dela začele, ne moremo za gotovo povedati; to pa vemo, da se bojo dela začele z zidanjem mosta in znižanjem Gruberjevega kanala, kteri se bode, kakor smo gori rekli, znižal za 7 čevljev in 3 pavce.

Iz Ljubljane. Nemško-slovenskega dela našega slovnika, kteri bode na veke eden najlepših spominkov rajnega kneza in škofa Wolfa, je natisnjeno sedaj 108 pól do besede „Unterwind“. Naznanjaje to novico moramo očitno razodeti, kar je nam zelo pri sercu in mnogim drugim, kterim je veliko mar za naš slovník, namreč to: naj bi se prodaja slovnika v posameznih vezkih berž ko berž začela. Ko smo mi že od konca to prodajo milostljivemu knezu nasvetovali, ker bi se obširno delo tako lože kupovalo, so nam rekli, da bi sicer to radi storili, pa ker se ne vé, kako dolgo to natiskovanje terpelo bode, se bojé, da bi v tem več naročnikov ne pomerlo in tako bi marsikak iztis utegnil v nič priti. Sedaj ni tega strahu več: delo je že tako pri koncu, da v kakih 10 mescih, če Bog zdravje dá gosp. vredniku, bi utegnil nemško-slovenski del doveršen biti. Ako se ta celi del razdeli v 10 vezkov (Hefte) in vsak mesec en vezek izda, bo celi del razposlan in razprodan ravno ko bode dokončan. To pa bo na obé strani dobro: naročniki si ga bojo lože kupovali in veliko več iztisov se ga bo poprodalo, ker na enkrat za kake bukve več goldinarjev dati marsikterega težko stane, vsaki mesec nekoliko pa tudi nepremožniši zmore; — drugo pa je tudi to, da velik kapital bo morebiti še celo leto mertev ležal, ako se čaka do zadnje čerke — in za Alojzeviše je to gotova zguba. Gotovo so gospodje, kterim po volji slavnega škofa gré o tem beseda, to reč že sami prevdarili; zato ni naš namen jim to še le povedati, ampak le naznaniti, da bojo večini kupcov vstregli, ako to kmali začnó. Kdor pa ima dnarja dovolj, da kupi vse vezke na enkrat, temu se bo tudi njegova želja lahko spolnila. — Vodnikov album je natisnjen; te dni pride, kakor smo za gotovo slišali, že k bukvozezu.